

Jaarverslag 2019

Terugblik 2019

Terwijl we als KBvG de laatste hand leggen aan dit jaarverslag bevindt Nederland zich middenin de coronacrisis. De aanpassingen in onze kantoorvoering, lopende rechtszaken en - misschien nog wel het belangrijkste - de wijze waarop de exploiten worden betekend - zijn in een enorm tempo gedaan. Een nieuwe realiteit diende zich in bijna ongeloofwaardige omvang aan. Het jaar 2019 lijkt daarmee plotseling wel heel ver achter ons. En toch presenteren we als KBvG met trots het jaarverslag over het kalenderjaar 2019.

Als ik dat jaar in een paar steekwoorden mag kwalificeren komen de volgende thema's in mij op: het afronden van een aantal langdurige trajecten rond de wet- en regelgeving, meer dan ooit de steeds intensievere samenwerking met onze ketenpartners en de continue aandacht voor de kwaliteit van onze ambtsuitoefening.

Het behoeft geen betoog dat de KBvG verheugd was (en is) over het eindrapport van de Commissie herijking tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (de commissie Oskam) en zeker ook over de kabinetsreactie daarop. In de tussentijd kwamen we als beroepsorganisatie met de Verordening Grenzen tariefmodellen gerechtsdeurwaarders. Daarin stelden we zelf grenzen aan de tariefvrijheid. Niet uit het oogpunt van ons verdienmodel, maar omdat we stellig menen dat de onafhankelijkheid van de gerechtsdeurwaarder van nóg groter gewicht is. Met genoegen zagen we dat ook de minister dat belang onderstreepte.

Eensgezind zijn wij in de overtuiging dat de onafhankelijkheid wordt geborgd door een uitgebreid systeem van wet- en regelgeving. De tariefsvorming maakt hier een wezenlijk onderdeel van uit. Samen met de Verordening Deelneming in gerechtsdeurwaarderskantoren lijkt dit onderwerp mij na een decennium interne discussie nu definitief afgerond.

Ik noemde al de steeds intensievere samenwerking met onze ketenpartners. Waar dat voorheen in overwegend het ministerie van Justitie en Veiligheid was, zien we die samenwerking steeds verder uitbreiden. De totstandkoming van de vereenvoudiging van de beslagvrije voet bijvoorbeeld vergt nauwe afstemming in de hele keten van invordering en smeedt voorheen ondenkbare allianties. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is inmiddels een nèt zo belangrijke partner gebleken en weet onze inbreng vanuit de expertpositie op waarde te schatten. Met genoegen zie ik in de publicaties van beide departementen lof voor de bijdrage die de gerechtsdeurwaarders actief leveren aan de vormgeving van het kabinetsbeleid. Een gerechtsdeurwaarder die zijn werk op een maatschappelijk verantwoorde manier uitvoert, heeft immers oog voor de belangen van zowel de schuldeiser als de schuldenaar.

Ik wens u veel leesplezier.

*Wilbert van de Donk,
voorzitter KBvG*

Dit is de KBvG

De KBvG is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie (pbo) met een verordenende bevoegdheid krachtens de Grondwet. Alle in Nederland gevestigde gerechtsdeurwaarders, waarnemend gerechtsdeurwaarders en toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarders zijn verplicht lid van de KBvG. De formele taak luidt volgens de Gerechtsdeurwaarderswet als volgt:

"De KBvG heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid."

Onze visie op de taak van de gerechtsdeurwaarder is als volgt:

"De gerechtsdeurwaarder zorgt er voor dat beslissingen van de rechter ook worden nagekomen. Hij (of zij) is een openbaar ambtenaar en werkt onafhankelijk en onpartijdig. Gerechtsdeurwaarders leveren een belangrijke bijdrage aan het oplossen van problematische schulden: vanuit hun maatschappelijke taak en hun juridische expertise brengen ze vastgelopen schuldsituaties in beweging en bieden daarmee alle partijen perspectief."

Inhoud

Feiten en cijfers 2019	3
Uitgelichte thema's	4
Onafhankelijkheid en onpartijdigheid	10
De praktijk: het huisbezoek	11
Ambt in ontwikkeling	12
Samenwerkingen	13
De beroepsorganisatie	14
Normen voor kwaliteit	15
Reflectie op het gerechtsdeurwaardersambt	16
Vooruitblik	17

Organisatie KBvG

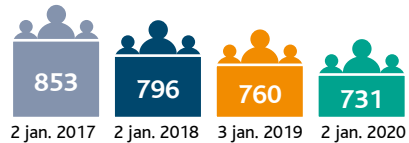
De KBvG heeft een bestuur, een algemene ledenvergadering en een ledenraad. De ledenraad heeft een brugfunctie tussen de leden en het bestuur. Dit bevordert de eenheid binnen de beroepsorganisatie. De ledenraad organiseert regiobijeenkomsten, waarbij gerechtsdeurwaarders met elkaar van gedachten wisselen over relevante onderwerpen.

De raad pakt nieuwe en goede ideeën samen met de leden op en geeft ruimte om kritisch te kijken naar het functioneren van de beroepsorganisatie als geheel. Het bureau van de KBvG staat het bestuur bij in de uitoefening van zijn taken. De KBvG krijgt daarbij steun van commissies en werkgroepen.

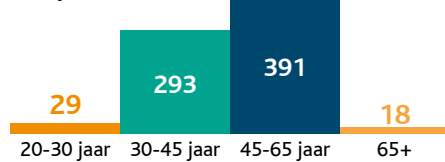
Feiten en cijfers 2019

Ledenaantal

(totaal aantal gerechtsdeurwaarders en waarnemend, toegevoegd en kandidaat gerechtsdeurwaarders):

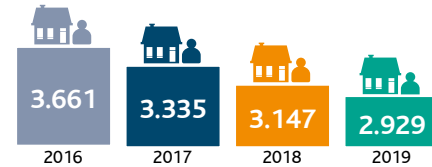

Leeftijden:

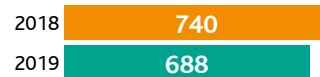

Deze leden werken alleen of in een samenwerkingsverband in gerechtsdeurwaarderskantoren. Op 1 januari 2020 waren er 150 gerechtsdeurwaardersorganisaties met 206 kantoren.

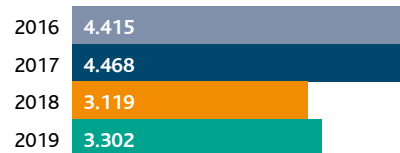
Fte niet-ambtelijke medewerkers

Fte ambtelijke medewerkers gerechtsdeurwaarderskantoren

Geregistreerde klachten

Omzet gerechtsdeurwaarderskantoren

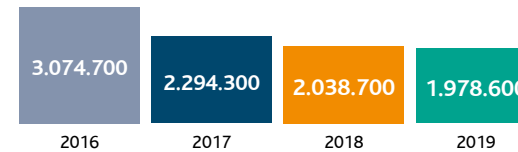
Financieel overzicht

De KBvG heeft in 2019 een positief resultaat behaald van € 105.663. Dat is voornamelijk veroorzaakt door lagere personeelskosten. Vacatures konden moeilijk ingevuld worden.

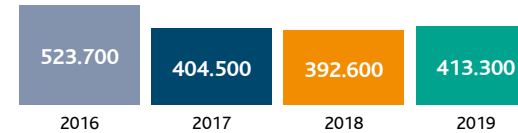
Agressiemeldingen

Uitgebrachte ambtshandelingen

Waarvan dagvaardingen

Dagvaardingen voor zitting ingetrokken

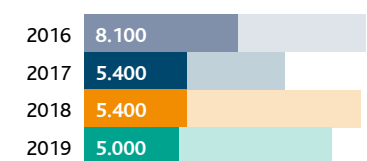
Beslagen op periodieke inkomsten (salaris, uitkering)

Aangezegde ontruimingen

Ontruimingen

"In 2019 is de omzet ten opzichte van 2018 met 2,4% toegenomen. Dat ondanks de afname van het aantal kantoren en gerechtsdeurwaarders en het aantal uitgebrachte ambtshandelingen. Ook nu zien we weer dat er veel ontruimingen voorkomen worden nadat de rechter het ontruimingsvonnis heeft gewezen en de ontruimingsdatum is bepaald."

Arjan Boiten, gerechtsdeurwaarder / penningmeester KBvG

Uitgelichte thema's 2019

In 2019 hebben onderstaande onderwerpen nadrukkelijke aandacht van de KBvG gekregen:

1. Verordeningen

2. Tuchtrect

3. Schuldenwijzer

4. Tarifiering

5. Herziening beslag- en executierecht

1. Verordeningen

De KBvG heeft als publiekrechtelijke organisatie een verordenende taak. Dat komt omdat een gerechtsdeurwaarder staatsmacht heeft. Zijn bevoegdheden, plichten, voorwaarden en voorschriften zijn in de wet geregeld. Naast deze algemene wetgeving maakt de KBvG zelf verordeningen die speciaal van toepassing zijn op gerechtsdeurwaarders. Daarmee wordt het goed functioneren van de gerechtsdeurwaarder bevorderd en geborgd.

De KBvG stelt beroepsregels op waar haar leden verplicht aan moeten voldoen. Dat regelt zij via de 'Koninklijke weg' van een verordening. Aan die verordening moeten haar leden verplicht voldoen (alle gerechtsdeurwaarders zijn verplicht lid van de KBvG). De minister van Justitie en Veiligheid moet een verordening goedkeuren voordat deze geldig is. De beroepsregels die in een verordening zijn opgenomen moeten passen bij de wetgeving, zijn voortdurend in ontwikkeling en mogen niet star zijn.

Verordening Grenzen tariefmodellen gerechtsdeurwaarders

Na een lange voorbereiding werd in februari 2020 de 'Verordening Grenzen tariefmodellen gerechtsdeurwaarders' door minister Dekker goedgekeurd. Deze verordening werd door de KBvG zelf opgesteld en ingediend bij de minister. Dat is gedaan om te voorkomen dat de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de gerechtsdeurwaarder onder druk komen te staan. Dat kan gebeuren bij prijsafspraken met een opdrachtgever/schuldeiser. De geaccordeerde verordening moet paal en perk stellen aan de ongewenste bijwerkingen van de marktwerking, zoals schuldeisers die kunnen verdienen aan ambtshandelingen.

Verordening Deelneming in gerechtsdeurwaarderskantoren

De KBvG vindt de onafhankelijkheid van gerechtsdeurwaarders een groot goed. Na een aantal tuchtzaken heeft de KBvG een wijziging op de verouderde verordening met betrekking tot deelneming door externe aandeelhouders in gerechtsdeurwaarderskantoren voorgesteld. In 2019 heeft deze verordening ministeriële goedkeuring gekregen. De belangrijkste wijziging hierin is dat de gerechtsdeurwaarder zelf verantwoordelijk is voor het handelen van zijn mede-aandeelhouder als deze geen gerechtsdeurwaarder is.

"Ik ben trots dat ik deel uitmaak van een pbo die zelf initiatieven neemt om de kwaliteit van de beroepsuitoefening en de integriteit te verbeteren."

*Paul Otter,
gerechtsdeurwaarder /
bestuurslid KBvG*

2. Tuchtrect

De gerechtsdeurwaarder voert vonnissen van de rechter uit. Vanuit die uitvoerende taak moet hij beslag leggen en ontruimen. Die middelen hebben een grote impact op de betrokkenen. Naast het uitvoeren van deze staatstaak heeft de gerechtsdeurwaarder ook nog een monopolie op zijn ambtstaken. De uitvoering van die taken vereist zorgvuldigheid en toezicht.

Toezicht

Bureau Financieel Toezicht (BFT) oefent het toezicht op de gerechtsdeurwaarders uit. Waar het BFT tot een jaar terug alleen toezicht hield op het financieel gezond zijn van het gerechtsdeurwaarderskantoor, houdt zij nu ook toezicht op de beroepsuitoefening.

Kamer voor Gerechtsdeurwaarders

De Arrondissementsrechtbank in Amsterdam heeft een Kamer voor Gerechtsdeurwaarders. Die behandelt tuchtklachten die aan deze tuchtrechter worden voorgelegd.

Normen

De KBvG vindt het goed dat er toezicht en tuchtrect is. Het is heel logisch dat bij een staatstaak ook controle hoort. Zeker omdat we met mensen met schulden werken, beschermt het tuchtrect uiteindelijk ook hen. Door het toezicht hebben gerechtsdeurwaarders duidelijke normen waar ze zich aan moeten houden. Zo kunnen zij beter hun werk doen; eerlijk, met hoge kwaliteit, professioneel en op een integere wijze.

Voorbeeld van uitspraak van rechter:

Bij de Kamer voor gerechtsdeurwaarders van het Gerechtshof in Amsterdam diende een zaak tegen twee gerechtsdeurwaarders. De KBvG had eerder deze zaak aanhangig gemaakt bij de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders. De beroepsorganisatie verweet twee deurwaarders dat zij buitensporig hoge executiekosten aan schuldenaren berekenden en dat zij stelselmatig ambtshandelingen verrichtten, die gericht zijn op het verhogen van de kosten van de executie. De KBvG baseerde dit op dossiers die zij in bezit kreeg toen de gerechtsdeurwaarders dossiers hadden uitbesteed bij collega-gerechtsdeurwaarders. Zij zouden te hoge ontruimingskosten in rekening hebben gebracht en in meerdere gevallen bij meer dan één bank beslag hebben gelegd. De kamer stelde een onderzoek in en liet Bureau Financieel Toezicht (BFT) onderzoek doen bij de twee gerechtsdeurwaarders. Na onderzoek deed de tuchtrechter uitspraak in deze zaak. De rechter stelde de KBvG in het gelijk en legde een schorsing in de uitoefening van het ambt op van vijf maanden en een van twee maanden.

"BFT en KBvG hebben veel met elkaar te maken, ieder vanuit een eigen rol. Allebei hebben we hetzelfde doel: het vertrouwen van de maatschappij in het openbare ambt van de gerechtsdeurwaarder bevorderen."

mr. Marijke Kaptein, directeur Bureau Financieel Toezicht

3. Schuldenwijzer

In september 2019 is Schuldenwijzer gelanceerd. Schuldenwijzer is een uniek initiatief van de KBvG en Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG). Het draagt bij aan het oplossen van de schuldenproblematiek van burgers. Dat doen we door actueel inzicht te bieden in alle schulden aan burgers en bevoegde betrokkenen. Schuldenwijzer kan daardoor helpen om problematische schulden te voorkomen.

Samenwerking met ketenpartners

Schuldenwijzer is een voorbeeld van de visie op de toekomst. Een toekomst waarin samenwerking met ketenpartners noodzakelijk is en waarin we de digitale mogelijkheden gebruiken om snel inzicht te geven in de schulden van een burger. Het speelt in op de behoefte aan een centrale database met alle schuldeninformatie. De basis is het Digitaal Beslagregister dat sinds 2016 bestaat – door KBvG en SNG zelf ontwikkeld.

Inzicht

Op Schuldenwijzer.nl kan elke Nederlander inzicht krijgen in de beslagen die door gerechtsdeurwaarders zijn gelegd bij derden, zoals beslagen op loon, pensioen of banktegoeden.

Kansrijk

Schuldenwijzer is enthousiast ontvangen in de sector en tot nu het meest kansrijke initiatief. Dat komt omdat gerechtsdeurwaarders vroeg of laat de schakel zijn en via Schuldenwijzer als enige een compleet beeld van de beslagen op inkomsten kunnen geven. Sinds de lancering tot eind 2019 is er 51.000 ingelogd met DigiD op Schuldenwijzer.nl. Voor 2020 bekijken we de mogelijkheden om de informatie in Schuldenwijzer uit te breiden met alle informatie over schulden die bekend is bij gerechtsdeurwaarders. Dan kunnen burgers die informatie direct zien nadat ze met DigiD hebben ingelogd. Ook schuldhulpverleners kunnen dan (onder voorwaarden) direct actueel inzicht krijgen in de schulden van hun cliënten.

“Vanwege de maatschappelijke rol van de gerechtsdeurwaarder vinden we het belangrijk om verder te kijken dan ons eigen ambt alleen. Een initiatief als Schuldenwijzer is hier een mooi voorbeeld van. We vinden het belangrijk dat door de data en informatie het totale proces binnen de schulden- en incassoketen verbetert.”

*mr. Oscar Jans,
gerechtsdeurwaarder /
bestuurslid KBvG*

4. Tarifiering

De tarieven die burgers en bedrijven met schulden moeten betalen voor ambtshandelingen van gerechtsdeurwaarders, worden vastgesteld door de staat. Dat gebeurt in het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag). In juli 2019 bracht de Commissie herijking tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Commissie-Oskam) het rapport 'Tussen ambt en markt' uit. Die commissie deed onderzoek naar de integrale kostprijs van de ambtshandelingen en naar de gevolgen van prijsafspraken tussen schuldeisers en gerechtsdeurwaarders op de bedrijfsvoering van gerechtsdeurwaarderskantoren. De KBvG is blij met de uitkomsten van het rapport.

Kostprijs

Gerechtsdeurwaarders verrichten hun ambtelijke werkzaamheden tegen kostprijs en ontvangen daar bovenop een opslag voor hun ondernemerschap. De KBvG heeft jarenlang bezwaar gemaakt tegen de huidige tariefstructuur. Daardoor moeten gerechtsdeurwaarders vaak onder de kostprijs werken. Ook gaan er van de huidige systematiek soms perverse prikkels uit: het is niet gebaseerd op het vinden van een oplossing.

Aanpassing van tarieven

De conclusies van de commissie sluiten aan bij de adviezen die de KBvG eerder heeft gegeven.

De huidige tariefstructuur dateert van het jaar 2001. In de tussentijd zijn deurwaarderskantoren verder geprofessionaliseerd. Van gerechtsdeurwaarders wordt, terecht, gevraagd dat zij fors investeren in ICT, naleving van voorschriften, opleiding en kwaliteitsbewaking. De

commissie heeft daarom geadviseerd dat de tarieven geïndexeerd moeten worden en met 16% moeten worden verhoogd.

Grenzen tariefmodellen

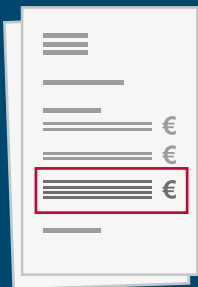
De KBvG heeft de conclusies van de commissie over de prijsafspraken overgenomen in de Verordening Grenzen tariefmodellen gerechtsdeurwaarders (zie ook pagina 5).

Geen beloning voor minnelijke oplossing

Helaas is de minister niet tegemoetgekomen aan de aanbeveling van de commissie dat gerechtsdeurwaarders ook beloond moeten worden wanneer ze een oplossing vinden om beslagen en ontruiming te voorkomen. De KBvG is van mening dat dat juist kan voorkomen dat mensen met problematische schulden nog verder in de problemen komen.

"In de meer dan 30 jaar dat ik gerechtsdeurwaarder ben, zijn tarieven altijd een onderwerp van gesprek geweest. Het is goed dat dit zorgvuldig wordt onderzocht en vastgesteld, dat past bij onze staatstaak."

*Jeroen Nijenhuis,
gerechtsdeurwaarder /
bestuurslid KBvG*

5. Herziening beslag- en executierecht

Op 14 juni 2019 is het wetsvoorstel ter herziening van het beslag- en executierecht bij de Tweede Kamer ingediend. Het doel van het wetsvoorstel is om het beslag- en executierecht effectiever te maken en om te voorkomen dat een schuldenaar door het beslag niet meer in zijn bestaansminimum kan voorzien. De KBvG heeft zowel in de aanloop naar het wetsvoorstel als tijdens de parlementaire behandeling ervan belangrijke bijdragen geleverd. De Tweede Kamer heeft bepaald dat het wetsvoorstel nog voor het zomerreces (2020) behandeld moet worden.

Beslagvrij bedrag bij beslag op een bankrekening

Zoals er een beslagvrije voet geldt bij het beslag op inkomsten, wordt er een beslagvrij bedrag op een bankrekening ingevoerd dat is afgestemd op de leefsituatie van de schuldenaar. De KBvG heeft al langer aangedrongen op 'leefgeld' bij beslag op een bankrekening. In het wetsvoorstel krijgen schuldenaren en banken de verplichting om de deurwaarder informatie te geven over de bankrelatie. De KBvG ziet graag dat gerechtsdeurwaarders in de toekomst aansluiten bij een centraal bankrekeningenregister en ook inzicht krijgen in het saldo van de bankrekening. Zo wordt er geen zinloos beslag gelegd en is vermogen niet te verstopen.

Roerende zaken: modernisering

Er komt een modernisering van het beslagverbod dat gaat gelden voor alle inboedelzaken die een schuldenaar in deze tijd redelijkerwijs nodig heeft om te leven. Het beslag op motorrijtuigen wordt administratief gelegd via het systeem van het RDW zodat er een einde komt aan onnodig spuurwerk. Het beslag houdt meteen een blokkade in zodat het kenteken niet meer is over te dragen. Executieverkopen van roerend goed gaan digitaal: zowel aankondiging als veiling kunnen straks via internet. Dit maakt het bereik groter en vermindert kosten. Al deze voorstellen komen één op één uit het KBvG Meerjarenbeleidsplan 'Ik zal handhaven'.

Pressie is legitiem nevendoeel van beslag

De KBvG heeft de wetgever duidelijk kunnen maken dat pressie een legitiem nevendoeel is van beslag, tenzij is vastgesteld dat de schuldenaar in het geheel niet kan voldoen. Het beoogde pressieverbod is van tafel en de voorgestelde algemene regeling dat geen beslag mag worden gelegd als bij executie geen netto-opbrengst te verwachten is, is beperkt tot beslag op roerend goed. De KBvG pleit daarbij voor een uitbreiding van de informatiebevoegdheid. Alleen met volledige transparantie van vermogen kan de deurwaarder onderscheid maken tussen iemand die niet kan betalen, of dat gewoon niet wil. Ook roept de KBvG de wetgever op wettelijk te bepalen wat er met een ontruimde inboedel moet gebeuren en wie dat moet doen.

"Het beslagrecht is de gereedschapskist van de gerechtsdeurwaarder en moet effectieve en rechtvaardige rechtshandhaving mogelijk maken. De KBvG is hier volop mee bezig en het is goed om te zien dat de bijdrage die de KBvG hieraan heeft geleverd, succesvol is geweest."

*mr. Sjef van der Putten,
gerechtsdeurwaarder /
vice-voorzitter KBvG*

Onafhankelijkheid en onpartijdigheid

Zo nu en dan komt een woord 'ineens' in de belangstelling te staan en duikt het 'overal' op. Een voorbeeld daarvan is: rechtsstatelijkheid. Dit woord werd gekoppeld aan de terugvordering van toeslagen. Er werd mee aangegeven dat de ambtenaren die daarmee belast waren zich hadden moeten realiseren dat een overheidsfunctionaris een brede blik moet hebben en ook aandacht moet hebben voor onvoorziene effecten (voor de burger).

Het woord rechtsstatelijkheid kan ook in verband worden gebracht met gerechtsdeurwaarders. Het is immers de taak van de gerechtsdeurwaarder om een onafhankelijke en onpartijdige positie in het rechtsbestel in te nemen. Gelukkig ligt de gerechtsdeurwaarder niet zo onder vuur als de toeslagambtenaren vorig jaar.

Dat er geen twijfel bestaat omtrent de onafhankelijke en onpartijdige positie van gerechtsdeurwaarders heeft ermee te maken dat zij zich van hun positie bewust zijn. Gerechtsdeurwaarders weten dat er soms een spanning ontstaat, maar volgen hun opdrachtgever niet klakkeloos. Zij zijn zich

ervan bewust dat als er sprake is van botsende belangen, zij zich tot de voorzieningenrechter kunnen wenden via het zogeheten deurwaardersrenvooi van art. 438 Rv.

Gerechtsdeurwaarders weten dat zij niet op de stoel van de rechter moeten gaan zitten. Maar ook op andere wijze tonen zij hun onafhankelijke en onpartijdige rol. Bijvoorbeeld als beslag gelegd is op een bankrekening en de schuldenaar onder het bestaansminimum dreigt te komen, dan passen zij een beslagvrije voet toe.

Juist omdat gerechtsdeurwaarders zich van hun positie bewust zijn is het aantal klachten beperkt.

"Gerechtsdeurwaarders weten dat zij niet op de stoel van de rechter moeten gaan zitten."

*prof. mr. Ton Jongbloed,
hoogleraar executie- en
beslagrecht*

De praktijk: het huisbezoek

Na het aanbellen gaat de voordeur open. 'Goedemorgen, ik heb stukken voor u. Dit is een dagvaarding op verzoek van uw zorgverzekeraar. Ik heb gezien dat u geen contact hebt opgenomen, klopt dat?'

'...'

'Gaat het lukken om voor de zittingsdatum te betalen?'

'...'

'Is dit de enige openstaande vordering of heeft u nog meer openstaande schulden?'

...

Op deze manier zou een huisbezoek van een gerechtsdeurwaarder kunnen verlopen. Hoe gaat een gerechtsdeurwaarder te werk en hoe bepaalt hij/zij of gerechtelijke incasso wel of geen zin heeft? KBvG vroeg het Wikje Talsma, toegevoegd-gerechtsdeurwaarder in Leeuwarden.

Hoe bereid je een huisbezoek voor?

"Als ik met een dagvaarding of vonnis op pad ga bekijk ik eerst - via een app op mijn telefoon - of er contact is geweest met de betreffende persoon. Dan weet ik ook of er eventueel een betalingsregeling getroffen is. Wanneer er geen contact is geweest of 'een regeling' is getroffen bereid ik het huisbezoek voor. Ik verzamel de stukken voor het dossier en ik raadpleeg dan ook het Digitaal beslagregister (DBR) om in te schatten of er al een beslag op inkomsten is gelegd. Ook raadpleeg ik de inschrijving in de Basisregistratie personen (BRP) om te bepalen of de persoon nog op het adres woont. In het geval van een bedrijf controleer ik het register van de Kamer van Koophandel. Het achterlaten van stukken op een verkeerd adres is namelijk een potentieel datalek. Vervolgens wordt voor mij een rijroute bepaald en kan ik het huisbezoek gaan doen."

Hoe vindt het huisbezoek plaats?

"Als ik ben aangekomen op de plaats van bestemming parkeer ik mijn auto netjes. Het kan een verkeerd beeld geven als je met alarmlichten op de stoep of op de oprit of het erf van een bewoner staat. Het doel is om persoonlijk contact te maken met een bewoner, niet om de post alleen af te leveren. Ik bekijk vervolgens de woonsituatie. Een naambordje, een volle postbus, een rommelige voortuin of dichte gordijnen kunnen signalen zijn dat er meer aan de hand is. Soms zie ik iemand bij het raam vandaan wegschieten."

Hoe vindt het gesprek plaats?

"Wanneer de deur voor mij opengedaan wordt probeer ik voornamelijk open vragen te stellen. Mensen kunnen eerst geprikkeld reageren door de situatie waarin ze zitten. Ik probeer dan door een rustige benadering ook vertrouwen te wekken. De vragen die ik stel

zijn niet veroordelend en hebben geen mening in zich. We gaan er namelijk vanuit dat mensen er niet zelf voor gekozen hebben dat ze schulden hebben. Meestal verwachten mensen geen vrouw aan de deur, maar een man in pak. Ik probeer mensen altijd zelf met een betalingsvoorstel te laten komen. Vaak merk ik dat mensen denken dat er geen regeling meer te treffen is als de deurwaarder langs komt. Door tegenvragen te stellen kan ik erachter komen of het voorstel reëel is. In een enkel geval betalen mensen direct aan de deur met contant geld. In andere gevallen noteer ik het mailadres en sturen we een link voor betaling via IDEAL."

Hoe weet je of incasso wel of geen zin heeft?

"Het kan ook voorkomen dat ik vaker bij hetzelfde adres aan de deur kom en dat iemand dus meer schulden heeft. Zeker als uit het dossier blijkt dat de persoon betalingsregelingen niet kan nakomen is dat een signaal voor mij dat er meer aan de hand is. Ik kan vrij snel inschatten of iemand in staat is om te betalen. Het geeft geen zin om bij iemand met een bijstandsuitkering te incasseren, wanneer hij al meer schulden heeft en de kosten van het griffierecht hoger zijn dan de vordering. Als ik het idee heb dat de persoon de controle over zijn financiën kwijt is wijs ik op schuldhulp. Ik verwijs dan naar de Kredietbank en schuldhulpverlening via gemeente. Soms zet ik daarmee mensen op een spoor dat naar een oplossing kan leiden. Dat geeft een goed gevoel. Aan de andere kant bevind ik me op de scheidslijn waarbij ik op dit moment slechts kan doorverwijzen. De persoon moet altijd zelf in actie komen."

"Met moeten en dwingen bereik je niets. Je bent het gezicht bij wie mensen hun verhaal kunnen doen. Aan de telefoon ervaren ze iets anders dan aan de deur."

Wikje Talsma, toegevoegd-gerechtsdeurwaarder

Ambt in ontwikkeling

Gerechtsdeurwaarders moeten hun werk onafhankelijk kunnen doen. Dat is de kern van het ambt en daarmee een groot goed. Sinds de invoering van marktwerking in de gerechtsdeurwaarderssector, is er meer balans gekomen in de onafhankelijkheid en het ondernemerschap van het ambt. Michaël Brouwer, voorzitter van de ledenraad van de KBvG, licht dit verder toe.

Vrije marktwerking

“Voordat de marktwerking een feit was en de Gerechtsdeurwaarderswet (2001) ging gelden, had elke gerechtsdeurwaarder zijn eigen arrondissement. In de regio waar hij werkzaam was voerde hij zijn ambtshandelingen uit. Sinds 2001 zijn die regionale grenzen verdwenen en geldt er een vrije markt. Die vrije marktwerking is goed geweest voor de branche: gerechtsdeurwaarders moesten hun ondernemerschap gaan tonen. Het lokte innovatie uit en het vroeg om meebewegen met de markt. Ook zorgde het ervoor dat ambtelijke taken op tijd worden uitgevoerd: een exploit zal nu vrijwel nooit te laat betekend worden.”

Keerzijde

“De marktwerking heeft ook een keerzijde. Gerechtsdeurwaarders moesten zich druk gaan maken over hun prijs: de tarieven die ze met hun opdrachtgever zouden afspreken, maar ook hoe de winstverdeling en zeggenschap in het kantoor geregeld moest worden. Tegelijkertijd staat het gerechtsdeurwaardersambt voor onafhankelijkheid, waarbij de uitvoering van het ambt niet gedreven mag zijn door (financiële) impulsen of prikkels.”

Balans

“Ik denk dat we kunnen constateren dat het ondernemerschap en de onafhankelijkheid van het gerechtsdeurwaardersambt de afgelopen

jaren meer in balans zijn gekomen. De KBvG heeft als beroepsorganisatie de ontwikkelingen van de marktwerking in de branche nauwlettend gevolgd. Daarbij heeft ze ook ingegrepen waar dat nodig was. Dat heeft ze gedaan door verordeningen op te stellen die grenzen stellen aan deelneming door derden in een deurwaarderskantoor, maar die ook de tarieven begrenzen.”

Tevreden

“Vanzelfsprekend hebben de begrenzingen die we als KBvG hebben aangebracht ook de nodige discussies met onze leden opgeleverd. Die discussie hebben we altijd gevoerd vanuit het oogpunt van de onafhankelijkheid van het ambt, niet financieel gedreven. We kijken tevreden terug op wat we in 2019 op dit vlak hebben bereikt. We kunnen nu zeggen dat door de ministeriële goedkeuring van de verordeningen er niet meer aan de onafhankelijkheid van het gerechtsdeurwaardersambt getoerd kan worden.”

Erkenning

“Doordat er geen discussie meer is over de onafhankelijkheid van het gerechtsdeurwaardersambt, merken we dat we hier nu ook de erkenning voor krijgen. De KBvG wordt als volwaardig gesprekspartner gevraagd naar haar expertise en kennis. Dat geeft gerechtsdeurwaarders de mogelijkheid om steeds meer een centrale rol te gaan spelen in het domein

van de schuldhulp- en dienstverlening. Die rol past de gerechtsdeurwaarder als geen ander: hij heeft namelijk de verantwoordelijkheid voor zowel de schuldenaar als de schuldeiser.”

Inzicht

“De komende jaren zullen technologische ontwikkelingen ook het gerechtsdeurwaardersambt beheersen. Dat biedt uitdagingen, maar ook kansen. Vanuit de onafhankelijke positie van de gerechtsdeurwaarder zal de KBvG steeds meer de samenwerking in de keten en de overheid opzoeken. De KBvG vindt dat het benutten en delen van beschikbare informatie, zoals bij het initiatief Schuldenwijzer, inzicht kan bieden en de sector veel kan opleveren.”

“Het ondernemerschap en de onafhankelijkheid van het gerechtsdeurwaardersambt zijn de afgelopen jaren meer in balans is gekomen. Door de ministeriële goedkeuring kan er niet meer aan de onafhankelijkheid van het gerechtsdeurwaardersambt getoerd worden.”

*drs. Michaël Brouwer MSc,
voorzitter ledenraad*

Samenwerkingen

'Het kabinet heeft een Brede Schuldenaanpak geïntroduceerd. In alle fasen, van vroegsignalering tot incasseren, is de KBvG relevant. De grote betrokkenheid bij het wetsvoorstel voor de vereenvoudiging van de beslagvrije voet en het eigen initiatief Schuldenwijzer bewijzen, dat de KBvG het voortouw neemt om maatschappelijk verantwoord incasseren verder te brengen. Als vooruitgeschoven post van de rechtstaat krijgt de gerechtsdeurwaarder steeds meer een signalerende functie.'

mr. Carsten Herstel, directeur-generaal Sociale Zekerheid en Integratie bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

'Gerechtsdeurwaarders zijn een van de weinige beroepsgroepen die innoveren. Zo blijven zij ook voor de toekomst relevant. Wij zijn blij met de eigen verantwoordelijkheid en de constructieve houding van de KBvG bij de totstandkoming van de verordeningen voor gerechtsdeurwaarders. Gerechtsdeurwaarders opereren in een ingewikkeld stelsel in een positie tussen opdrachtgever en schuldenaar. In 2020 staat een wettelijke evaluatie van de KBvG als pbo op agenda. Ik ben benieuwd of er uit die evaluatie mogelijkheden voortkomen voor vereenvoudiging van het stelsel. Daar is iedereen bij gebaat.'

drs. Ädwin Rotscheid, directeur Rechtsbestel bij het ministerie van Justitie en Veiligheid

De beroepsorganisatie

De taken van de KBvG zijn kernachtig omschreven in de **Gerechtsdeurwaarderswet**. De KBvG zorgt voor een goede beroepsuitoefening door gerechtsdeurwaarders en behartigt de belangen van de achterban bij ministeries en de politiek. Zij is dagelijks bezig met het bevorderen van de kennis bij het publiek en derden over het werk van de gerechtsdeurwaarder.

Bestuur, ledenraad, algemene ledenvergadering

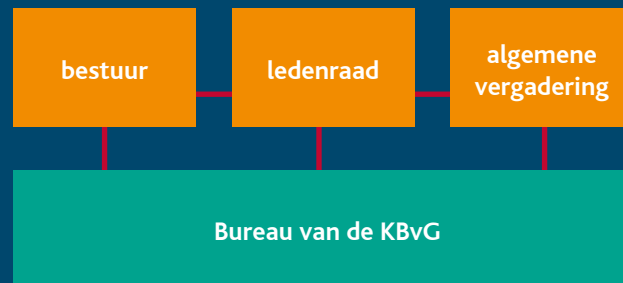
De KBvG kent als beroepsorganisatie drie bestuursorganen: het bestuur, de ledenraad en de algemene vergadering. De wet heeft het bestuur van de KBvG belast met de algemene leiding en met de uitoefening van de taken van de KBvG. De ledenraad stelt het algemene beleid vast en is ook de wetgever van de beroepsorganisatie. De raad moet de verordeningen van de KBvG goedkeuren. Ook benoemt de ledenraad het bestuur. Uit de leden van het bestuur benoemt de ledenraad de voorzitter van het bestuur van de KBvG.

De algemene ledenvergadering beslist over de begroting voor het komende jaar. Ook stelt de vergadering de hoogte van de contributie vast en geeft zij een oordeel over de financiële verantwoording over het afgelopen jaar. Verder worden in de algemene ledenvergadering de leden van de ledenraad gekozen.

Bureau van de KBvG

Naast deze drie bestuursorganen bepaalt de **Gerechtsdeurwaarderswet** dat de KBvG een bureau houdt dat het bestuur bijstaat in de uitoefening van de taken. De directeur van het bureau heeft de dagelijkse leiding. De medewerkers van het bureau zijn geen gerechtsdeurwaarders. De algemene leiding is in handen van het bestuur.

Het bureau treedt op als adviseur van de bestuursleden en de uitvoerders van het werk. Het bereidt besluiten voor, schrijft de eerste teksten van verordeningen, verzorgt nieuwsbrieven, onderhoudt de website en organiseert (regio)bijeenkomsten. Verder houden medewerkers van het bureau contact met ambtenaren, politici en ketenpartners.

"Het Bureau van de KBvG is de spin in het web. We zitten met onze neus overal bovenop. Zonder het bureau komen de lijnen niet samen en is er geen regie op de werkzaamheden."

*mr. Karen Weisfelt,
directeur KBvG*

Normen voor kwaliteit

Gerechtsdeurwaarders moeten aan wettelijke regels voldoen. Daar is toezicht op, onder andere door het BFT. Daarnaast heeft de KBvG in 2010 de verordening Normen voor Kwaliteit vastgesteld. Hierin zijn de kwaliteitsnormen voor een goede beroepsuitoefening door de gerechtsdeurwaarder vastgelegd. Met deze regels streeft de KBvG naar kwaliteitsverbetering in de beroepsgroep.

De kwaliteitsnormen zijn verplicht voor elke gerechtsdeurwaarder. De normen hebben zowel betrekking op de werkprocessen van het gerechtsdeurwaarderskantoor als op de kwaliteit van de dienstverlening zelf.

De kwaliteitsregels schrijven bijvoorbeeld voor hoe acquisitie gedaan mag worden door een deurwaarderskantoor en aan welke eisen contracten moeten voldoen. Het gaat verder over de behandeling en (financiële) afwikkeling van dossiers, maar ook over de toegankelijkheid van het kantoor voor schuldenaren. Een deurwaarderskantoor moet bijvoorbeeld vijf dagen per week een baliefunctie houden voor contante en pinbetalingen. Verder worden regels gesteld over de continuïteit van automatiseringssystemen, de beheersing van risico's voor de onderneming en het personeelsbeleid van een deurwaarderskantoor.

Onafhankelijke toetsing

De toetsing – audit - op de kwaliteitsnormen gebeurt door een door de KBvG erkende, onafhankelijke

auditor. Na de audit, die een keer per twee jaar bij de kantoren plaatsvindt, stuurt de auditor zijn verslag aan de commissie Toetsing. Deze commissie adviseert het bestuur van de KBvG op basis van het verslag. Het bestuur besluit vervolgens over het al dan niet toekennen van een positief auditverslag aan de gerechtsdeurwaarder.

In 2019 is er specifieke aandacht gegeven aan de financiële risico's die kantoren lopen door (prijs)druk van opdrachtgevers. Daarnaast zijn de regels voor onafhankelijkheid van kantoren verder gedetailleerd. Ook is gekeken naar de manier waarop klantafspraken door deurwaarders in de systemen worden verwerkt. Momenteel worden de normen geëvalueerd. Onderdeel daarvan is dat we toe willen naar een interne audit ('self assessment') die de gerechtsdeurwaarders, vooruitlopend op de externe audit, kunnen houden. Onze kwaliteitsnormen hebben in de loop der jaren veel opgeleverd, maar dat betekent niet dat het werk daarmee gedaan is.

"Het op orde houden van je kwaliteit is voor de gerechtsdeurwaarder als ondernemer een belangrijk proces, dat continu bijgehouden en verbeterd moet worden. En daar dragen de kwaliteitsnormen aan bij."

*mr. Barbara ter Kuile,
gerechtsdeurwaarder /
bestuurslid KBvG*

Reflectie op het gerechtsdeurwaardersambt

Gerechtsdeurwaarders zijn onderdeel van een keten. De KBvG vroeg voor dit jaarverslag onderzoeker Marjolein Odekerken en lector/trainer Nadja Jungmann om een reflectie op de ontwikkeling van het gerechtsdeurwaardersambt.

Odekerken is onderzoeker bij het Verwey-Jonker Instituut en doet onder andere onderzoek naar de effectiviteit van de schuldhulpverlening. Jungmann is lector Schulden & Incasso aan de Hogeschool Utrecht.

"Als ik de ontwikkelingen van de afgelopen tijd op een rij zet zie ik kansen voor deurwaarders. Gerechtsdeurwaarders zijn onderdeel van het geheel: de Brede Schuldenaanpak van staatssecretaris Van Ark. Sinds lange tijd zijn er niet zoveel lopende wetsvoorstellen voor verbetering gedaan als nu. Eindelijk wordt de vereenvoudiging van de beslagvrije voet een feit en zijn de bevoegdheden bij beslagleggen helder gemaakt. In Den Haag ligt nu de taak om hiermee tempo te maken. Maar daarnaast is het cruciaal dat opdrachtgevers/schuldeisers ook hun verantwoordelijkheid nemen. Zij moeten geen onredelijke aanbestedingen uitvragen. Helaas heeft de Brede Schuldenaanpak geen onderdelen in zich die schuldeisers weert wanneer zij onredelijke aanbestedingen doen. Ik denk dat er naast verordeningen wetgeving moet komen over ethische dilemma's. Daar heeft de overheid een rol. Zij moet samen met de deurwaarders tot een aanpak komen. Ook om de beroepsgroep te beschermen. Dat was al belangrijk en wordt in de komende tijd, met oplopende schulden door de gevolgen van het coronavirus, alleen maar belangrijker."

dr. Nadja Jungmann, lector/trainer

"Als ik terugkijk, zie ik goede veranderingen. De beroepsgroep is zich steeds meer bewust van de sociale, maatschappelijke dimensie van het vak/ambt. Een voorbeeld is hun initiatief Schuldenwijzer. Ook de samenwerking met schuldeisers en de schuldhulpverlening wordt meer gezocht. Maar ik denk dat er nog veel stappen gezet kunnen worden. Dat zit hem vooral in het feit dat er veel verschillen zijn per gemeente. De regels zijn niet uniform en veel initiatieven lopen nu naast elkaar. Ik denk dat de KBvG een centrale ketenpartner moet zijn die zich actief gaat inzetten om de vele pilots die er zijn in de sector om te zetten in een gezamenlijke aanpak en zo een integrale samenwerking te gaan uitvoeren op landelijk niveau. Dat past bij de rol van een pbo. Door hun eigen verantwoordelijkheid en visie op de schulden- en incassosector kunnen zij die centrale rol ook pakken. Het zou goed zijn als er een preadvies komt – in samenwerking met de wetenschap - als vervolg op hun meerjarenbeleidsplan. Daarin moet dan ook benoemd worden hoe zij met overheid, gemeenten en schuldeisers afspraken wil maken. Door de samenwerking te zoeken kunnen gerechtsdeurwaarders hun toegevoegde waarde laten blijken. Het zou heel mooi zijn als deurwaarders zo'n positie in aanpak van de schuldenproblematiek kunnen innemen dat ze keuzes kunnen maken. Zo moeten gerechtsdeurwaarders eventueel ook onredelijke schuldeisers kunnen weren."

dr. Marjolein Odekerken, onderzoeker

Vooruitblik

Wat het jaar 2020 ons gaat brengen is, eufemistisch gezegd, hoogst onzeker. Van spoed- en veegwetten kijken we al niet meer op, en onderhanden wetgeving wordt óf in een noodtempo doorgevoerd, óf blijft onbehandeld liggen.

Dat gezegd hebbende is één ding wel duidelijk: de coronamaatregelen zorgen voor maatschappelijke onrust, financiële onzekerheid en een roep om coulance naar de schuldenaar. Tegelijkertijd is er de vrees dat daardoor schulden vooruit worden geschoven en allerminst worden opgelost.

Dat we in 2020 de handen uit de mouwen moeten steken is duidelijk.

*Wilbert van de Donk,
voorzitter KBvG*

